

Subiect: **Cerere de clasare a imobilului situat la nr. 301, Roșia Montană, Comuna Roșia Montană, Județul Alba**

Către: Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Alba
Domnului Director Matei Drîmbărean

În atenția: Primăriei Comunei Roșia Montană,
Comisiei Zonale a Monumentelor Istorice nr.10 – Alba, Mureș, Sibiu,
Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice,
Ministerului Culturii și Cultelor – Direcția Generală Patrimoniul Cultural Național

Stimate domnule Director,

Data fiind valoarea excepțională a sitului istoric Roșia Montană în întregul său, recunoscută și instituită prin includerea Comunei Roșia Montană în lista „unităților administrative cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național” – stabilită prin Planul de amenajare a teritoriului național, Secțiunea a III-a: Zone protejate (PATN/III), aprobat prin L.5/2000 – precum și prin înscrierea în Lista Monumentelor Istorice a unui număr de 3 situri și 46 de monumente aflate pe teritoriul comunei;

Având în vedere numeroasele construcții și ansambluri istorice valoroase, neincluse în Lista Monumentelor Istorice, aflate pe întreg cuprinsul comunei Roșia Montană, a căror valoare este recunoscută prin includerea lor, cu titlu generic – „monumente de arhitectură populară” și „ansamblu urban”, în rândul „monumentelor istorice de valoare națională excepțională” instituite prin PATN/III și este, de asemenea, constatată și semnalată în repetate rânduri prin studiile și documentațiile de urbanism realizate în ultimii ani pentru acest teritoriu – documentații analizate și avizate sau doar consultate de Comisia Națională a Monumentelor Istorice (prezentate în Anexa 2);

Dat fiind pericolul grav în care se află cea mai mare parte a patrimoniului cultural de la Roșia Montană, sub spectrul dispariției provocate de proiectul minier promovat de societatea Roșia Montană Gold Corporation;

În acord cu scopul principal înscris în Statutul Asociației „Arhitectură. Restaurare. Arheologie” – protejarea, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural;

În baza articolului 12 (1) 2. d) din Legea privind protejarea monumentelor istorice, nr. 422/2001, cu modificările și completările ulterioare, și a Normelor metodologice privind clasarea și evidența monumentelor istorice (aprobat prin OMCC nr. 2682/2003);

vă solicităm

Să inițiați procedura de clasare a imobilului situat în Roșia Montană, la nr. 301, Comuna Roșia Montană, Județul Alba.

Valoarea casei care face obiectul acestei cereri este recunoscută și declarată prin documentațiile de urbanism în vigoare (completare PUG). Construcția este reprezentativă pentru patrimoniul cultural local, prin prisma tuturor criteriilor de clasare a monumentelor istorice.

Construită în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, la 1880, casa este reprezentativă pentru arhitectura tradițională a zonei – atât prin tipologie arhitecturală, cât și prin sistem constructiv. Locuința este un unicat: o construcție tradițională cu târnaț, alcătuită din două corpuri abil articulate, construită peste pârâul Roșia. Construcția grupa o moară și locuința morarului și era situată într-o zonă unde erau concentrate mai multe mori. Este singura care se conservă azi – fără instalația morii. Construcția este extrem de valoroasă, prin unicitatea tipologică, prin vechime, dar și prin autenticitate și calitate arhitecturală – atât la nivel general, al concepției, cât și la nivel de detaliu.

Casa este în pericol de dispariție. În alte zone ale localității au fost desființate numeroase construcții (peste 100!) dintre care mare parte erau declarate construcții valoroase prin documentațiile de urbanism în vigoare. În cartierul Sosăși, în apropiere de casa nr. 301, majoritatea construcțiilor au fost abandonate și devastate, ceea ce pune în pericol acest nucleu foarte valoros al satului. În plus, starea de conservare a construcției nu este bună. Casa este situată în zonele de protecție ale mai multor monumente istorice clasate și este inclusă în teritoriul corespunzător altor două monumente istorice clasate („Situl arheologic Alburnus Maior – Roșia Montană” și „Centrul istoric al localității” – așa cum este delimitat prin P.U.G., coduri LMI: AB-I-s-A-00065 și AB-II-s-B-00270).

În aceste condiții, pentru salvarea de la dispariție a acestei locuințe și protejarea sa eficientă, clasarea trebuie declanșată neîntârziat.

Anexăm cererii noastre și lista documentațiilor existente în arhiva Direcției Generale pentru Patrimoniul Cultural Național a Ministerului Culturii și Cultelor, din care pot fi extrase informații privitoare la contextul, caracteristicile și valoarea bunului de patrimoniu pentru care solicităm clasarea (Anexa 2).

Vă asigurăm, domnule director, de considerația și de sprijinul nostru.

Ștefan Bâlici,
Vicepreședinte,
arhitect - urbanist,
specialist atestat în domeniul protejării monumentelor

Anexa 1

Imagini actuale ale construcțiilor pentru care solicităm clasarea (foto: ARA, august 2007)

Anexa 2

Documentații referitoare la patrimoniul cultural al sitului Roșia Montană existente în arhiva Direcției Generale pentru Patrimoniul Cultural Național, din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor

- *Inventarierea clădirilor și structurilor istorice din localitatea Roșia Montană*
(Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național, 2000)
- *Completarea documentației pentru PUG Roșia Montană – Studiu de delimitare a centrului istoric*
(S.C. OPUS – ATELIER DE ARHITECTURĂ S.R.L., 2002; aprobat de Comisia Națională a Monumentelor Istorice; preluat în PUG și PUZ – Zona de dezvoltare industrială)
- *Studiu arhivistic*
(Petru Mortu, Bogdan Ciuculete; parte integrantă a *Studiului de delimitare a centrului istoric*, OPUS, 2002)
- *PUZ Zona istorică centrală Roșia Montană – Studiu istoric de fundamentare*
(OPUS, 2006) (<http://www.simpara.ro> > editura)
- *Centrul istoric Roșia Montană. Plan de management al patrimoniului cultural*
(OPUS, 2006) (anexat la PUZ Zona istorică centrală Roșia Montană; http://www.simpara.ro/rm/plan_management.pdf)